

وزیر نیرو:

مردم الگوی مصرف را رعایت کنند تا دچار مشکلات بزرگ تر نشویم

وزیر نیرو با بیان اینکه استان تهران ۵ سال است خشکسالی را تجربه می‌کند، به همه شهروندان توصیه کرد الگوی مصرف آب یعنی مصرف ۱۲۰ لیتر برای هر نفر در روز را رعایت کنند تا دچار مشکلات بزرگ‌تر نشویم.

عباس علی‌آبادی، وزیر نیرو با اشاره به همزمانی ناترازی آب و برق گفت: ناترازی‌ها در سراسر کشور مشهود است اما در برخی استان‌ها شدت بیشتری دارد مانند استان تهران که ۵ سال خشکسالی را تجربه کرده است و اکنون از نظر شرایط آبی مطلوب نیست. وزیر نیرو در ادامه به همه شهروندان توصیه کرد الگوی مصرف آب یعنی مصرف ۱۲۰ لیتر برای هر نفر در روز را رعایت کنند تا مشکلات بزرگ‌تر نشود. علی‌آبادی همچنین گفت: با شهرداری‌ها توافق شد مصرف آب برای آبیاری و مصارف شهری را کاهش دهند و از مردم نیز درخواست می‌کنم از گیاهان کم‌آب بر استفاده کنند.

■ ■ ■

نوسان قیمت جهانی نفت

قیمت نفت در معاملات دیروز افزایش یافت و هر بشکه نفت برنت دریای شمال به ۶۶ دلار و ۶۵ سنت رسید.

به نقل از رویترز، قیمت نفت در معاملات روز گذشته روند صعودی داشت اما تحت فشار عوامل اقتصادی و سیاسی، در مسیر افت هفتگی قابل توجهی قرار گرفته است.

قیمت نفت خام شاخص برنت دریای شمال در معاملات دیروز با ۲۲ سنت افزایش به ۶۶ دلار و ۶۵ سنت در هر بشکه رسید.

در همین حال نفت خام آمریکا نیز با ۱۸ سنت افزایش ۶۴ دلار و ۶ سنت به ازای هر بشکه داد و ستد شد.

برآوردهان‌شان می‌دهد کاهش هفتگی این ۲ شاخص نفتی به ترتیب از ۴ و ۵ درصد فراتر خواهد رفت. تحلیلگران بانک‌ای‌ان‌زد طی یادداشتی اعلام کردند دور تازه تعرفه‌های آمریکا نگرانی‌هایی را درباره کاهش رشد اقتصاد جهانی ایجاد کرده؛ موضوعی که می‌تواند به افت تقاضا برای نفت خام در ماه‌های آینده منجر شود. قیمت نفت پیش از این نیز زیر فشار قرار گرفته بود، بویژه پس از تصمیم ۸ کشور ائتلاف تولیدکنندگان عضو سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) و متحدانش (اوپک‌پلاس) در آخر هفته گذشته مبنی بر لغو کامل کاهش عرضه دواطلبانه اضافه روزانه ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه‌ای در ماه سپتامبر؛ اقدامی که ماه‌ها زودتر از موعد مقرر اجرا می‌شود.

همزمان با این تحولات، کاخ کرملین پنجشنبه با تأییددیدار قریب‌الوقوع ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری روسیه با دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا فشار بیشتری بر بازار نفت وارد کرد.

این دیدار که نخستین نشست رسمی سران ۲ کشور از سال ۲۰۲۱ خواهد بود، انتظارها برای پایان دیپلماتیک تنش‌های اوکراین و روسیه را افزایش داده است.

در ادامه، تعرفه‌های اضافه آمریکا علیه هند به دلیل ادامه خرید نفت خام از روسیه تا حدودی مانع افت بیشتر قیمت‌ها شده است. با این حال، تحلیلگران مؤسسه «استون ایکس» در یادداشتی به مشتریان خود نوشتند بعید است این اقدام‌ها بتوانند جریان صادرات نفت روسیه به بازارهای جهانی را به طور قابل توجهی محدود کنند.

■ ■ ■

قیمت طلای جهانی بالا رفت

قیمت طلا در معاملات روز جمعه بازار جهانی، پس از انتشار گزارشی مبنی بر اعمال تعرفه بر واردات شمش‌های طلای یک کیلویی توسط آمریکا، به بالاترین حد خود رسید و در مسیر دومین افزایش هفتگی متوالی قرار گرفت.

بهای هر اونس طلا برای تحویل فوری، پس از ثبت بالاترین سطح خود از ۲۳ جولای در معاملات ابتدایی روز جاری، ۰٫۲ درصد کاهش یافت و به ۳۳۸۹ دلار و ۳۷ سنت رسید. قیمت هر اونس طلا از ابتدای هفته جاری تاکنون، ۰٫۸ درصد افزایش یافته است.

از ثبت بالاترین قیمت یعنی ۳۵۳۴ دلار و ۱۰ سنت، ۱٫۶ درصد افزایش یافت و ۳۵۰۹ دلار و ۰ سنت معامله شد.

روزنامه فایننشال تایمز پنجشنبه گذشته با استناد به نامه‌ای از اداره حفاظت مرزی گمرک، گزارش داد آمریکا تعرفه‌هایی را برای واردات شمش‌های طلای یک کیلویی وضع کرده است. این روزنامه اعلام کرد در این نامه -که مورخ ۳۱ ژوئیه است - آمده است شمش‌های طلای یک کیلویی و ۱۰۰ اونسی باید تحت یک کد گمرکی طبقه‌بندی شوند که منوط به سطوح خاصی است. این روزنامه همچنین اعلام کرد این اقدام می‌تواند بر سوییس، بزرگ‌ترین قطب پالایش جهان تأثیر بگذارد.

«وطن امروز» از واکنش هند و چین و تبعات سیاست فشار حداکثری آمریکا به خریداران نفت روسیه گزارش می‌دهد

تقابل آسیایی با تعرفه‌گذاری ترامپی

عمیق‌تری همراه شوند.

اعمال تعرفه‌های سنگین از سوی ایالات متحده علیه چین و هند، در واکنش به ادامه خرید نفت از روسیه، نه‌تنها پیامدهایی جدی برای این ۲ قدرت آسیایی دارد، بلکه تأثیرات عمیقی بر ساختار اقتصاد جهانی و حتی خود آمریکا نیز خواهد گذاشت. این سیاست‌های تجاری، که در چارچوب فشار حداکثری بر روسیه طراحی شده‌اند، به‌سرعت به یک بحران چندجانبه اقتصادی تبدیل شده‌اند که ابعاد آن فراتر از روابط دوجانبه است.

در سطح جهان، نخستین پیامد این تعرفه‌ها کاهش محسوس در حجم تجارت بین‌المللی است. با گران‌تر شدن کالاهای چینی و هندی در بازار آمریکا، صادرات این کشورها کاهش می‌یابد و به تبع آن، جریان تجارت جهانی با افت مواجه می‌شود. این کاهش نه‌تنها بر تولیدکنندگان آسیایی اثر می‌گذارد، بلکه مصرف‌کنندگان و شرکت‌های آمریکایی نیز با افزایش قیمت‌ها روبه‌رو خواهند شد. تورم جهانی نیز از این ناحیه آسیب می‌بیند، چرا که کالاهای وارداتی از چین و هند که بخش بزرگی از نیازهای مصرفی و صنعتی جهان را تأمین می‌کنند، با افزایش قیمت مواجه می‌شوند. از سوی دیگر، زنجیره‌های تأمین جهانی که به‌شدت به قطعات، مواد اولیه و فناوری‌های تولیدشده در چین و هند وابسته‌اند، با اختلال مواجه خواهند شد که می‌تواند تولید در صنایع مختلف، از خودروسازی گرفته تا الکترونیک و داروسازی را با چالش‌های جدی روبه‌رو کند. در چنین شرایطی هند و چین نیز ممکن است پدنبال بازارهای جایگزین برای صادرات خود باشند، که این امر نظم تجاری موجود را دگرگون کرده و به شکل‌گیری بلوک‌های تجاری جدید منجر خواهند شد.

اما این سیاست‌ها تنها به رقبای آمریکا آسیب نمی‌زنند؛ خود ایالات متحده نیز از تبعات آن در امان نیست. افزایش تعرفه‌ها به طور مستقیم هزینه‌های مصرف‌کنندگان آمریکایی را بالا می‌برد. لایه‌هایی که پیش‌تر با قیمت مناسب از چین و هند وارد می‌شدند، اکنون با افزایش قیمت مواجه‌اند و تولیدکنندگان داخلی نیز که به مواد اولیه ارزان از آسیا وابسته‌اند، با افزایش هزینه‌های تولید مواجه می‌شوند و ممکن است بخشی از توان رقابتی خود را از دست بدهند. در ادامه واکنش به این تعرفه‌ها، چین و هند ممکن است اقدامات متقابل جدیدی انجام دهند؛ از جمله وضع تعرفه‌های جدید بر کالاهای آمریکایی، محدود کردن صادرات مواد حیاتی، یا حتی کاهش همکاری‌های

بوئینگ شده و چین را به سمت خرید از شرکت‌های اروپایی مانند ایرباس یا تولیدکننده داخلی خود، COMAC، سوق داده است.

■ **واکنش هند**

هند نیز در برابر فشارهای آمریکا سکوت نکرده و واکنش‌هایی چندلایه نشان داده است. وزارت خارجه هند اقدامات واشنگتن را «ناعادلانه، ناموجه و غیرمنطقی» خوانده و تأکید کرده امنیت انرژی یک میلیارد و ۴۰۰ میلیون شهروند این کشور نباید قربانی رقابت‌های ژئوپلیتیک شود. هند با تأکید بر استقلال انرژی خود، اعلام کرده واردات نفت از روسیه بر اساس منافع ملی و شرایط بازار انجام می‌شود. تعرفه‌های جدید آمریکا که از ۲۷ آگوست ۵۰ درصد رسانده؛ رقمی که می‌تواند صادرات هند به آمریکا را به‌شدت تحت تأثیر قرار دهد.

تحلیلگران اقتصادی هشدار داده‌اند این تصمیم‌ها ممکن است اعتماد سرمایه‌گذاران بین‌المللی به اقتصاد هند را کاهش دهد، بویژه در شرایطی که دهلی‌نو در تلاش است جایگزین چین در جذب سرمایه‌گذاری خارجی شود. در حوزه داخلی نیز این فشارها می‌توانند گفتمان استقلال انرژی و مقابله با فشارهای خارجی را تقویت کنند.

در این میان اظهارات تند ترامپ علیه هند نیز به تنش‌ها دامن زده است. او هند را به «سود بردن از فروش مجدد نفت روسیه» متهم کرده و حتی اقتصاد این کشور را «مرده» خوانده است؛ سخنانی که واکنش‌های تند رسانه‌های هندی را در پی داشته است. با توجه به اینکه هند در حال حاضر بزرگ‌ترین خریدار نفت روسیه است، هر گونه تغییر در سیاست واردات این کشور می‌تواند بازار جهانی نفت را دچار نوسان‌های شدید کند. البته هند نیز علاوه بر اینکه خرید ۶ فروند بوئینگ از این کشور را متوقف کرده، خرید هر گونه تسلیحات نظامی از آمریکا را نیز به حالت تعلیق درآورده است. هند گفته در صورتی که آمریکا نفت را به همان قیمت روسیه به هند بفروشد حاضر است واردات نفت از روسیه را کاهش دهد اما سخنی از توقف کامل واردات از روسیه نشده است.

■ **پیامد سیاست‌های تعرفه‌ای آمریکا**

سیاست‌های تعرفه‌ای آمریکا به عنوان ابزاری برای فشار بر روسیه، در حال تبدیل شدن به محرکی برای بازارآیی روابط اقتصادی جهانی هستند؛ روابطی که ممکن است به آینده‌ای نه‌چندان دور، با اتحادهای جدید و شکاف‌های

گروه اقتصادی: در سایه تشدید تنش‌های ژئوپلیتیک ناشی از بحران اوکراین، دونالد ترامپ با تهدید به اعمال حداکثر فشار اقتصادی علیه روسیه، بار دیگر سیاست‌های تجاری تهاجمی آمریکا را به عنوان ابزاری برای اعمال نفوذ بین‌المللی به کار گرفت. در این چارچوب، کشورهایی که همچنان به واردات نفت از روسیه ادامه می‌دهند، بویژه هند و چین، هدف مستقیم تعرفه‌های سنگین واشنگتن قرار گرفته‌اند. این اقدامات نه‌تنها روابط دوجانبه آمریکا با این ۲ قدرت آسیایی را دچار تنش کرده، بلکه پیامدهایی گسترده در بازار انرژی، تجارت جهانی و ساختار اقتصاد بین‌الملل برجا گذاشته است.

افزایش تعرفه‌ها بر کالاهای وارداتی از هند و چین، به عنوان واکنشی به روابط انرژی این کشورها با مسکو، نه‌تنها روابط تجاری دوجانبه را دچار تنش کرده، بلکه پیامدهایی عمیق در بازار جهانی نفت و ساختار اقتصاد بین‌الملل به‌جا گذاشته است. کاهش تقاضا برای نفت روسیه از سوی این ۲ کشور می‌تواند مسکو را به ارائه تخفیف‌های بیشتر از جست‌وجوی بازارهای جایگزین سوق دهد. این تغییر در جریان عرضه، در شرایطی که جایگزینی سریع برای نفت روسیه وجود ندارد، احتمالاً منجر به افزایش قیمت جهانی نفت خواهد شد. از سوی دیگر، کشورهای هند و چین که

به نفت ارزان روسیه وابسته‌اند، با افزایش هزینه‌های انرژی مواجه شده و رشد اقتصادی‌شان با کندی روبه‌رو خواهد شد. در مجموع، این سیاست‌ها می‌تواند به تشدید جنگ تجاری میان آمریکا، چین و هند منجر شوند و فضای سرمایه‌گذاری جهانی را با بی‌ثباتی بیشتری مواجه کنند.

■ **واکنش چین به فشار آمریکا**

در واکنش به اقدامات آمریکا، چین موضعی تهاجمی اتخاذ کرده است. یکن با اعتراض رسمی به «سوءاستفاده سیاسی از ابزارهای اقتصادی»، اعلام کرده از منافع ملی خود دفاع خواهد کرد. در پاسخ، تعرفه‌هایی بر واردات نفت خام، زغال‌سنگ، تجهیزات کشاورزی و خودروهای سنگین آمریکایی وضع شده است. همچنین چین صادرات فلزات کمیاب مورد استفاده در فناوری‌های پیشرفته را محدود کرده و برخی شرکت‌های آمریکایی مانند گوگل و برندهای پوشاک را در لیست نهادهای غیرقابل اعتماد قرار داده است. در حوسره هوافضا نیز چین خرید هواپیماهای بوئینگ را متوقف کرد و با اعمال تعرفه‌های تلافی‌جویانه تا ۱۲۵ درصد، خرید این هواپیماها را برای خود غیراقتصادی ساخته است. این تصمیم چین باعث افت ۴٫۶ درصدی ارزش سهام

ادامه از صفحه اول

در کنار کاهش منابع، الگوی مصرف و وضعیت زیرساخت‌ها نیز نگران‌کننده است. طبق گزارش خرداد ۱۴۰۴ وزارت نیرو، ۲۸ درصد آب تصفیه‌شده و واردشده به شبکه

توزیع سراسری، به دلایل فنی یا غیرقانونی از دست می‌رود. این رقم شامل حدود ۱۵ درصد هدررفت فیزیکی (ناشی از نشتی و فرسودگی شبکه) و ۱۳ درصد هدررفت ظاهری (شامل انشعابات غیرمجاز و خطای کنورها) است. این حجم عظیم از هدررفت، فشار مضاعفی بر منابع محدود آبی وارد می‌کند. در همین حال، سرانه مصرف آب هر تهرانی، نزدیک به ۱۹۵ لیتر در روز برآورد می‌شود که با در نظر گرفتن کل هدررفت، حدود ۲ برابر الگوی بهینه مصرف است.

■ **ریشه‌ها و علل بحران: چرا به اینجا رسیدیم؟**

بحران کنونی آب محصول یک عامل واحد نیست، بلکه نتیجه انباشت مجموعه‌ای از عوامل طبیعی و انسانی در طول زمان است. ۱- **تغییرات اقلیمی و کاهش منابع طبیعی:** دمای هوا در تمام دنیا افزایش یافته و ایران نیز به تبع گرمای جهانی با افزایش یک‌ونیم تا ۲ درجای دما مواجه شده است. این افزایش دما به معنای تبخیر بیشتر و نیاز آبی بالاتر است. پارسال بدترین سال از نظر خشکسالی بود و بارش‌ها در سطح استان تهران بشدت کاهش یافت و سبب شد پوشش گیاهی استان کاهش یابد.

۲- **کشاورزی ناکارآمد، پرمصرف و نامتناسب با اقلیم:** بین ۹۰ تا ۹۴ درصد آب قابل دسترس کشور صرف کشاورزی می‌شود ولی این بخش تنها ۸٫۳ درصد تولید ناخالص داخلی (GDP در سال ۱۴۰۲) را تولید می‌کند. شکاف عمیق بین میزان مصرف و بازده اقتصادی، نشان‌دهنده ناکارآمدی ساختاری است. به گفته مرکز پژوهش‌های مجلس، راندمان آبیاری در کشور تنها ۳۰ تا ۳۵ درصد است و ساختار ناقص شبکه‌های انتقال، به‌رور می‌راند؛ از پیش

بحران آب در ایران: ریشه‌ها، چالش‌ها و راهکارهای پیش رو

۱- **مدیریت تقاضا و اصلاح الگوی مصرف**

کاهش مصرف شهری و صنعتی: کاهش ۲۰ درصدی مصرف شهروندان می‌تواند به اندازه تمام هدررفت شبکه، منابع آبی پایتخت را حفظ کند. این مهم از طریق نصب کنترهای هوشمند، بهبود فناوری کولرها، واقعی‌سازی قیمت آب، خرید لوازم کاهنده مصرف توسط شرکت‌های متولی و ارائه به مشترکان و حمایت از تولیدکنندگان شیرآلات کاهنده مصرف ممکن است.

۲- **برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی:** اتکا به آب‌های زیرزمینی، سیستم کشاورزی و کشت گونه‌های کم‌آبر بریوم، این شامل سرمایه‌گذاری در آبیاری نوین، توسعه کشت گلخانه‌ای و اصلاح الگوی کشت بر اساس مزیت‌های اقلیمی است.

۳- **بهبود، توسعه و مدیریت هوشمند زیرساخت‌ها**

کنترل برداشت و کاهش هدررفت: اولویت مطلق با حذف چاههای غیرمجاز و جلوگیری از برداشت‌های بی‌رویه است. به موازات آن، سرمایه‌گذاری برای نوسازی شبکه‌های فرسوده برای جلوگیری از هدررفت ۳۰ درصدی آب یک ضرورت است.

۴- **برنامه‌ها و مدیریت ناکارآمد آب:** برای دهه‌ها، سیاست آبی کشور بر پایه مدیریت عرضه (ساخت سد و انتقال آب) استوار بود. این رویکرد بدون توجه به مدیریت تقاضا، اصلاح الگوی مصرف و حفظ منابع، توهمی از فراوانی آب ایجاد کرد که به مصرف بی‌رویه دامن زد.

■ **برنامه‌ها و روش‌های حل بحران: نقشه راه نجات آب**

عبور از این بحران نیازمند یک بازنگری بنیادین و اجرای مجموعه‌ای از راهکارهای هماهنگ است. خوشبختانه ضرورت این تغییر در برنامه‌های کلان کشور نیز دیده شده است. برای مثال در تهران باید ۲۲ درصد کل مصرف آب تا پایان برنامه هفتم پیشرفت کاهش یابد، ۲۸ درصد برداشت کشاورزی و ۳۰ درصد برداشت شرب از منابع زیرزمینی کم شود و ۴۵ درصد سطح کشت نیز کاهش یابد. راهکارهای اولویت‌دار پیشنهادی را می‌توان در چند دسته طبقه‌بندی کرد.